

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Qvatvor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

68. Nanchin. Christ. Feruor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

peritutam , prohiberi enim se verecundia honestatis , ne per oculos
commeantium in urbem rediret indecorè , nec tamen quicquam ex
Martino petit opinor quod Sinis misericordiam , peregrinam esse vi-
tutem sciret , planèque ignorantem , nisi si forent Christiani . At hoc
Martinus sic assueverat , ut quocumque iter , stipem cuius egredi
vitro , nec rogatus offerret cum incredibili ethnicorum admiratione , &
Christianismi laude qui tantum virum ad eam formasset tam benignum ,
& amabilem disciplinam . Memòr ergo sancti cuius nomen gerebat , &
vitam à Patribus legendam accepérat , mediā sibi detrahit tunica
serico pulvinatam , quod superior ob tenuitatem ascendo frigori illi
inceptor , caque iacentem contegit , qui suo in urbem regressu , ciuitati
oculis ed illustris præconiu edidit tam inusitatæ pietatis , quod idola
cùm esset videri potuerat eius beneficio indignus . Subeamus nunc in
annum ævi huius viceustum alterum , Christianis Nanchini ; Mac-
Lusitanis gloriosum ; illis ob triumphatos inuicto patientiæ robe
hostium cruciatus ; istis ob domitam virtute militati , hereticorum
Batauorum ferociam .

68.
Nanchin-
Christ. Fer-
uor.

Ac Nanchini quidem tenues , & obscuri ; sed magno numero Chri-
stiani , & constantissimæ ardentissimæque sanctitatis , post ecclesias
tyranno Scin Patres , & eorum amicos diris afflictos supplicis , odo-
re in cœtus sodalitarum diuiserunt , in quos statim diebus lege immobili
conuenirent , acti de diuinis , inflammaturi animum nouis coelum
ignibus , & charitatis exquisitissimæ inter se officia partituri , nemine
vincitorum , inopum , ægrotorum , calamitosorum , ne mortuorum quan-
dem prætermissò , in quem huius amoris prouidentissimi curas noui-
terent ; sed multò diligentius in pueros infantes quos matrum egela-
te nimiùm facili , vel crudeli alendi rædio abieceros , tollebant ex publi-
co semiuitios , ferebantque domum regenerandos sacro baptisate . Ne-
erat in hoc virtutum agone feminatum Victoria quam virorum mœni .
Et fuit quæ vincendi sui & Christi amore , purulentam ægrotam , mi-
nisterio suo curandam susciperet , quam ipsius propinquæ fœtoris in-
tolerabilis impatientia barbara , exposuerant in ripa fluminis , fame ut
frigore , aut rabo necandam . Fuit quæ gemmas , & mundum multo
vibrem venderet , ut confecta ex iis pecunia , Christianorum leuaret egella-
tem . Fuere quæ assidue se penitus pro Christo consicerent . Lustrabat
futim hæc sodalitia veteris ex Patribus ne quæ Scini exploratoribus
subolereret , cùmque nullæ Christianorum iam aedes multitudinem capi-
perent ad diuinum sacrificium confluentem , emptione proflus sepe
fidem mirabili , conciliatae sunt aliae multitudini tantæ pares , emi-
runt illas egentissimi quique fidelium communi sua , & sudata con-
tributione , sed clam & inconsulto Patre ne prohiberentur ab eo ex-
iguum illud quo se ac familiolas fraudabant suas in eam emptionem
conferre . Aliam nobis emit domunculam Lucius miles Christianus
longè ab urbis frequentia latenter , ut Patrem occultaret , qui anno
integro

integro etiam ethnicos in ea docuit, fidei eorum silentio securus, & ex iis fere quinquaginta ad Ecclesiam adjunxit. Inter haec Nanchini prospera, nouum protulit monstrum Sciantunensis ad aquilonem Provinciae Pechino contigua deprehenditur illic pestilentissima omnium quæ vñquam extiterant secta, Pelienchiarum appellatione. Clandestinos in latebris habeant cœtus, distinguuntur inuicem gradibus dignitatum, vni omnes Prælato süberant ad nutum, diribitori officiorum, & arbitro; dicendi porrò argumenta dum suos conuentus agerent, haudquaquam ad religionem, aut rationes animi spectabant, sed Mandarinorum tyrannidem, & euersionem; in eam conflandum ex populo militem eundum in arma, & si læna in cœptis non obstat fortuna, pergendum vterius; petendam Pechinum, regiam occupandam, trucidandum Regem, diripiendam gazam, & thesauros priusquam dñe perirentur à Tartaro iis iam propius imminentis, & partis victoriis tumido: At si pares non essent tantæ huic moli attollendæ, quicquid præterea in regno extra Pechinum erat fore in illorum potestate, dummodo viri essent, & ius armorum forti manu tractarent. Dicto citius in opus consilia exeunt: redundant enim Sinae multitudine superuacanea, egena plurimū, famelica, & omne facinus defaciens ausura; nec ad cogendum latronum exercitum alio est opus nisi proiectæ amentia plebeio qui ducem illis se præbeat. Primæ horum expeditiones, incubuere direptionibus quæ vltro citrōque commebant; inde copiis aucti promiscuis, urbem vnam, & oppida quatuor incursionibus subitis oppressa prædati sunt; denum ubi primum suo obstantes furori sensere, illic ad sex hominum millia trucidarunt. Conciditque hic eorum prima & vltima rabies. Erat autem tunc regnum si vñquam alias casui proximum. Leaotunensem regionem, partim armis subiectam, partim metu desertam partim etiam emptam a proditoribus tenebat Tartarus, ducebātque in urbem regiam tam citato gradu, vt Rex suis diffidens, inter se discordibus, perfidis, & ignavis Nanchinum cogitaret, alteram regni aulam, starētque procinctus ad fugam, nisi; vt olim Vanlién eius auum, fidelis Ministri consilium sapiens confirmasset. Eo enim absente celatum vltro pacificè Tartaro regni dimidium, Prouincias sex capite, animisque orbatas; cum esset minimè dubium, alias tres intellectis in Regem odiis nutantes occasione tam prona usurpas; his tot foris & domi periculis, si armis iungeret secta perduellum latronum, nec Regi effugium, nec regno salutem superfore. Quamobrem seuerè Proregibus, & Magistris toto vbiique indictum regno, ne cui diligentie, sumptui, & cruciariis parcerent in peruestigandis coniuratæ sectæ rebellibus, libetandoque ea peste regno. Nec illos vñquam cœtus cogi suis in ditinibus patentur: edictionis Regiae formidolosa imperia, vbiique mox urbium arderet curata, Nanchini maximè omnium quotquot sunt maximè timida & suspicioſa; taxatūmque illiç reorum indicibus, &

^{69.}
Secta Regi,
in regno in-
fest.

Iii.